

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º

Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

DEL MOMENT

Per ausència y perquè me absorvien altres treballs fa temps que no me he comunicat en els lectors de VEU DE LA PLANA. Huí recomençaré la charla. Tractaré d'aquesta qüestió que responnent ab tota fidelitat al títol d'aquest article, porte de cap y completament desorientat al Govern, al Parlament y al Poble.

Me referixch com haurá adivinat el lector al debatit problema Catalá, y no es que tingue d'enredrós el tal asunto cosa alguna no, ans al contrari, del coneiximent y solució del problema están suficientment asesorats els directors de la política espanyola, pero homens de poca acció y menys ideals, preferixen ans que activar y evolucionar les qüestions polítiques d'eixar estes a merces de rencors y antagonismes y he ací que un problema sustancial y eminentment patriòtic que mes que catalá es espanyol, se convertix gracies al estat de coses creat per lo centralisme e incapacitat dels governs qu'havem tingut, en una lluita fratricida en que tornen a renaixer les pugnes entre 'ls interesos tradicionals de les distintes regions, posant de manifest la grand torpea comesa en l'organització del poder central y requerint ab urgencia en be de tots una reforma enèrgica si es que se desitje una pau y harmonia entre les distintes regions espanyoles.

No podem mirar nosaltres esta qüestió sinse sentirmos arrastrats per aquesta innovadora anyorança que se plantetje en Catalunya, lamentant ab tota l'ànima, que hiaguen extraviats que de principis com lo centralisme que hi ha en lo camp especulatiu han sigut tan discutits com fracassats en lo terreno práctic,

vullguen oblidar en sa ceguera al reconeiximent d'aquest, baix lo imperi de la força com si se tractare d'algo fundamental y necessari pera la vida del Estat.

Per altra part, lo plantetjament de la nacionalitat catalana y com consecuenca llògica el reconeiximent oficial de sa llengua y autonomia política, ha fet qu'alguns timorats veren en aquest, un moviment cavernós y antipatriòtic, sens tindre en conter que les raons y circumstancies que se degueren avans pera la injusta abolicció d'aquells drets no feu altre que la despòtica voluntat real acrecentá cada dia mes donades les teories y principes que dominaven en aquell entonces y que poch a poch se concentraren en les regies mans, totes les funcions que per drét y naturalea li corresponien al cos social. Pero huí que hi ha no podrie dir Lluís XIV «El Estat soch yo» puix les corrents lliberals modernes han arrancat la suberania de les grades del trono pera depositarla si no per los mateixos procediments, si en identichs fruits y resultats en un estat centralizador, desgraciadament, per no cuidar-se de remoure les injustes atribucions vinculades en aquell y que servien de norma pera traçar les que té l'Estat actual, han produït com a consecuenca, donada la torpe acoplació realçada, un estat tan despòtic y detentador dels drets regionals, com podrie sero el propi reinat de Felip V.

Si avans els monarques emplearen la força pera humillar y oprimir les regions impossibilitant son just y natural desenvolupament econòmic y polític, el Estat actual si té que respondre a esta savia lliberal y de-

mocrática que alimente les corrents modernes, sols podrá mantindre aquelles lligasses invocant la missió tutelar pero cuand les regions com Catalunya se manifesten capacitaes pera desenvoluparse económica y políticament no pot, ni deu haver lloch a esta ingerencia abusiva y tan sols resoldrem el asunto en justicia formant un Estat en lo que capie, paregut a Suïça, Estats Units y Austria Húgría etc., puix apart de donarse en estes, casi els mateixos elements y circumstancies que se revelen en lo nostre, tindrem la forma que respon millor, als principis que precedixen la organització dels estats moderns, y al caracter y antecedents de la diversitat nacional espanyola.

No hi ha que recelar massa en el principi de nacionalitat a la constitució de un Estat, puix may estos han tingut per basse generalment la unitat nacional, si no la voluntat comú adquirida per un mateix fi, uns propis interesos y sobre tot un desig vehement de constituir esta unitat política; així es que al Estat l'incumbix fomentar esta comunitat d'interesos procurant no rompre la unitat espiritual, entre els seus subdits, puix de lo contrari podrá fer per la força, vasalls, pero difícilment formarà espanyols, y sols concedint l'autonomia a les regions complirà y obtindrà l'Estat, esta unitat farta y volguda que tots desitjem.

VINATEA.

IRLANDA

Havent llegit l'article escrit per «Argos» en el número 11 de VEU DE LA PLANA, no puch menys qu'oferir el següent comentari a lo que diu